

Vivchar, O. (2017). Teoretychni aspekty bezpekoznavstva v umovakh pidpriemstv (Fundamentalni zahrozy v systemnomu sotsiohumanitarnomu prostori) [Theoretical aspects of security studies under enterprises conditions (Fundamental threats in system social and humanitarian space)]. *Socio-Economic Problems and the State*. 16 (1), 24-31.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БЕЗПЕКОЗНАВСТВА В УМОВАХ ПІДПРИЄМСТВ (ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАГРОЗИ В СИСТЕМНОМУ СОЦІОГУМАНІТАРНОМУ ПРОСТОРИ)

Оксана Вівчар

Тернопільський національний економічний університет,
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46400, Україна
e-mail: o.vivchar84@gmail.com
к.е.н., доцент кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань

Article history:

Received: March, 2017
1st Revision: April, 2017
Accepted: May, 2017

JEL classification:

D21;
F42;
K49;
M14

UDC:

658.5: 338.242.2

Abstract: У статті встановлено, що в сучасних умовах макроекономічної нестабільності одним із найважливіших важелів зміцнення соціальної безпеки підприємств являється активний вплив на ці процеси соціогуманітарного простору та виявлення відповідних загроз. В контексті посткризового відновлення запропоновано комплекс заходів щодо забезпечення соціальної безпеки підприємств в системі соціогуманітарного виміру.

Keywords: економічна безпека підприємств, соціальна безпека підприємств, соціогуманітарний простір, соціогуманітарні чинники, механізм соціальної безпеки, критерії оцінки соціальної безпеки, показники оцінки соціальної безпеки підприємств.

1. Постановка проблеми.

Звертаємо увагу на те, що виявлення загроз та закономірностей в сучасних трансформаційних умовах, створюють реальне підґрунтя для підвищення ефективності соціально-економічної політики з урахуванням вимог соціальної безпеки підприємств, що в свою чергу вимагатиме, більш справедливого розподілу ресурсів, захисту населення від ризиків, пов'язаних із поширенням кризових економічних явищ.

Вівчар О. Теоретичні аспекти безпекознавства в умовах підприємств (Фундаментальні загрози в системному соціогуманітарному просторі) [Електронний ресурс] / Оксана Вівчар // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2017. — Вип. 1 (16). — С. 24- 31. — Режим доступу до журн.:

<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17voissp.pdf>.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

За таких умов актуальним завданням є обґрунтування ідейно-теоретичних аспектів та фундаментальних загроз безпекознавства підприємств в системному соціогуманітарному просторі.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематику безпекознавства підприємств в системному соціогуманітарному просторі у свій час розглядали Б. Андрушків, А. Баланда, Л. Головкова, В. Захарченко, М. Єрмошенко, Е. Лібанова, Є. Лисицина, Л. Малюта, Г. Пастернак-Таранушенко, С. Пирожкова, О. Сороківська, М.Флейчук, В. Франчук, У. Щурко, В. Храпкіна, зарубіжні дослідники Д. Бекер, Ч. Волен, С. Гантінгтон, Л. Гончаренко, М. Грондона, І. Ерліх, Р. Інглгарт, Л. Коженювські, Р. Латов, Г. Моргентан, Е. Олейников, М. Портер, Дж. Райда, Дж. Свіні, В. Сенчагов, Л. Філліпс та ін. Тим часом сучасні ідейно-теоретичні аспекти та фундаментальні загрози безпекознавства підприємств в системному соціогуманітарному просторі залишилися поза полем зору згаданих учених.

3. Постановка завдання.

Метою роботи є власне дослідження сучасних ідейно-теоретичних аспектів та фундаментальних загроз безпекознавства підприємств в контексті соціогуманітарного виміру, обґрунтуванні показників та критеріальної оцінки соціальної безпеки підприємств, розкриття особливостей механізму забезпечення соціальної безпеки підприємств, а також виокремлення комплексу заходів щодо забезпечення соціальної безпеки підприємств.

4. Виклад основного матеріалу дослідження.

Наукові напрацювання наших досліджень дозволяють виокремити думку, про те, що загрози у соціогуманітарній сфері – сукупність умов і чинників, що створюють небезпеку життєво важливим соціальним інтересам особистості, суспільства й держави, а також підприємницьких структур в тому числі.

Реалізація окреслених соціогуманітарних інтересів потребує запобігання реалізації руйнівних загроз, найнебезпечніші серед яких у соціальній сфері підприємств такі:

- невідповідність програм реформування економічних процесів підприємств і результатів їх здійснення визначеним соціальним пріоритетам;
- неефективність державної політики щодо підвищення трудових прибутків громадян, подолання бідності та збалансування продуктивної зайнятості працездатного населення в ієрархічному вимірі підприємств;
- криза системи охорони здоров'я та соціального захисту населення і, як наслідок, небезпечне погіршення стану здоров'я населення; поширення наркоманії, алкоголізму, соціальних хвороб;
- загострення демографічної кризи, як наслідок зменшення кількості працездатного населення;
- зниження можливостей здобуття якісної освіти представниками бідних прошарків суспільства;
- прояви моральної та духовної деградації суспільства;
- неконтрольовані міграційні процеси в країні, що звичайно призводить до зниження кількості робочих місць [5].

Таким чином, соціогуманітарна безпека підприємств виникає як соціальний феномен у процесі розв'язання суперечності між такою об'єктивною реальністю, як небезпека, і потребою соціального індивідуума, соціальних груп і спільнот запобігти їй,

локалізувати чи усунути наслідки небезпеки, реалізувавши свої соціальні інтереси найадекватнішими засобами на підприємствах [1]. Це дозволяло говорити про існування та дію відповідного комплексу соціальних небезпек підприємств для національних інтересів країни, які в першу чергу негативно впливали на вирішення наступних практично-проблематичних питань:

- досягнення національної злагоди та політичної і соціальної стабільності на підприємствах українського суспільства з метою забезпечення соціогуманітарної компоненти;
- створення самодостатньої соціально орієнтованих підприємств реального сектора економіки;
- зміцнення генофонду українського народу, його фізичного і морального здоров'я та інтелектуального потенціалу підприємницьких структур.

Актуалізації деструктивних тенденцій в економічній безпеці підприємств, вказують на той факт, що діагностування покликане розв'язати дві найважливіші проблеми в галузі соціальної безпеки будь-яких підприємств.

По-перше, розкрити логіку й методологію дослідження, оцінки рівня соціальної безпеки підприємств на основі аналізу системи глибинних причинно-наслідкових зв'язків її формування та врахування впливу соціогуманітарних чинників.

По-друге, визначити методи й механізми, що дають можливість максимально ефективно впливати на параметри соціальної безпеки, приводити її рівень у відповідність до вимог економічної безпеки підприємств.

Структурні трансформації економічних процесів в умовах глобалізації дозволяють стверджувати, що процес дослідження рівня соціальної безпеки підприємств та тенденцій його формування розгортається в площині субстанціонального та структурно-функціонального рівнів.

Перший рівень – інтегрує в собі базисні прояви взаємин з приводу безпеки соціогуманітарного та економічного функціонування розвитку підприємницьких структур. Досліджуючи дане питання вбачаємо, що субстанціональні грані процесу формування рівня соціальної безпеки підприємств – означає виокремити найсуттєвіші аспекти виробничих взаємин, з'ясувати систему суспільних суперечностей та тенденцій їх розв'язання (“соціально-економічні інтереси підприємств – соціальні загрози підприємств”). З'ясування стану безпеки підприємств на вказаному рівні означає, перш за все, виокремлення базисних суперечностей соціального життя, загального рівня конфліктності соціогуманітарної та економічної взаємодії, принципів можливостей розв'язання вказаних суперечностей.

Другий рівень – дослідження економічної безпеки має розгортатись як у напрямі з'ясування специфічних ролей окремих суб'єктів і соціальних структур у механізмі економічної безпеки підприємств, так і за сферами соціогуманітарної та економічної активності (“суб'єкт соціальної безпеки підприємств – функціональна сфера прояву його ролі”). Вирішення окремих завдань здійснюється на структурно-функціональному рівні дослідження, і спрямованість аналізу на цьому рівні зумовлює розгляд процесів формування соціальної безпеки підприємств відповідно до особливостей суб'єктної структури соціуму та окремих функціональних напрямів реалізації соціогуманітарної компоненти та економічних інтересів [6].

В таких умовах функціонування, наявність зв'язку наведених рівнів дослідження зумовлює можливість руху процесів пізнання взаємин з приводу економічної безпеки підприємств як у напрямі від загального, абстрактного (субстанціональний рівень) до одиничного, конкретного (структурно-функціональний рівень), так і в зворотному напрямі – відповідно до обраних цілей і критеріїв підприємницької діяльності. Взаємообумовленість даних рівнів – важливий фактор розвитку наукових підходів до визначення рівня безпеки соціогуманітарної сфери.

Вважаємо за доцільним акцентувати увагу на тому, що під критерієм соціальної безпеки підприємств слід розуміти оцінку стану соціогуманітарної сфери підприємств з погляду найважливіших процесів, що відображають її характер і напрями. Критеріальна оцінка соціальної безпеки підприємств охоплює оцінки:

- стабільності соціальних взаємин і структури підприємств;
- наявності умов запобігання і вирішення соціальних конфліктів на підприємствах;
- позбавлення економічного підґрунтя процесів десоціалізації працівників підприємств [3].

Одразу ж зауважимо, що наведені критерії встановлюють вибір певних показників соціальної безпеки підприємств, які найадекватніше характеризують соціальну сферу підприємств, рівень кількісних і якісних параметрів її розвитку. При цьому показники соціальної безпеки підприємств мають відповідати таким вимогам:

- наявність високого ступеня інформативності;
- наявність зв'язку показників із суттєвими тенденціями і процесами розвитку соціогуманітарні та економічної складової економічної безпеки підприємств на кожному етапі функціонування й розвитку;
- можливість їх застосування в практичній діяльності господарюючих суб'єктів економічної системи.

Найбільше поширення в системах національних спостережень рівня соціальної безпеки підприємств отримали такі показники: рівень зайнятості населення, рівень (норма) безробіття, мінімальна погодинна заробітна плата, питома вага зайнятих, що отримують плату на рівні неоподаткованого мінімуму, індекс людського розвитку (тривалість життя, рівень освіти, реальний ВВП на душу населення, у тому числі за паритетом купівельної спроможності), розрив між прибутками 10 % найприбутковіших і 10 % найменш прибуткових груп населення тощо.

Однак неможна упустити той факт, що пороговим значенням показників соціальної безпеки є такі: частка в населенні громадян, що мають прибутки нижче прожиткового мінімуму, – 7 %, тривалість життя – 70 років, розрив між прибутками 10 % найприбутковіших і 10 % низькоприбуткових груп населення – 8 разів, граничне значення за рівнем безробіття – 10—12 %. Обсяг ВВП на душу населення – 50 % середнього по “сімці” і 100 % середньосвітового показника ВВП.

Дотримуючись логіки нашого дослідження слід відзначити, що у процесі забезпечення соціальної безпеки підприємств слід урахувати низку таких положень.

По-перше, забезпечення соціальної безпеки підприємств є організованою, цілеспрямованою діяльністю.

По-друге, ключовим критерієм процесу забезпечення соціальної безпеки підприємств є захист економічних інтересів та соціогуманітарної компоненти у тому числі.

По-третє, забезпечення соціальної безпеки підприємств має характер комплексної діяльності, що одночасно охоплює різні сфери як соціогуманітарної, так і економічної, політичної та інших видів активності (фінансову, енергетичну, ресурсну, продовольчу, екологічну, техногенну, науково-технологічну, зовнішньоекономічну тощо).

По-четверте, ключова роль у забезпеченні безпеки соціальної сфери підприємств належить державі [7].

Отже акцент треба зробити на тому, що механізм забезпечення соціальної безпеки підприємств – це система організаційно-економічних і правових заходів із запобігання соціогуманітарним та економічним загрозам підприємств, що охоплює такі елементи: об'єктивний і всебічний моніторинг економічних процесів підприємств з метою виявлення та прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз у соціогуманітарній

сфері підприємств; вироблення гранично допустимих значень соціально-економічних показників, недотримання яких призводить до нестабільності й соціогуманітарних конфліктів; діяльність держави щодо виявлення та запобігання внутрішнім і зовнішнім загрозам у соціогуманітарній компоненті підприємств. Як основу механізму забезпечення соціальної безпеки підприємств слід розглядати сукупність об'єктивних залежностей і зв'язків між явищами і процесами соціогуманітарної компоненти та економічної безпеки підприємств в їхньому саморозвитку, у динаміці.

Щодо даної проблематики то слід зазначити, що у структурі механізму забезпечення соціальної безпеки підприємств слід виокремити такі підсистеми:

- підсистема самозабезпечення необхідних параметрів соціальної взаємодії і розвитку підприємств;
- підсистема державного регулювання стану соціальної безпеки підприємств.

Звертаємо увагу на те, що механізм забезпечення соціальної безпеки підприємств здатний ефективно функціонувати лише за виконання належних вимог:

- комплексність, тобто необхідність обліку всіх напрямів і форм прояву відносин, що впливають на стан економічної безпеки підприємств;
- системність, тобто врахування як внутрішніх соціогуманітарних взаємозв'язків і взаємозалежностей, так і зовнішніх чинників;
- варіантність (альтернативність), тобто виявлення й обґрунтування кількох варіантів розв'язання суперечностей, розрахунку траєкторій соціогуманітарного та економічного розвитку підприємств в межах функціонування єдиного механізму забезпечення економічної безпеки підприємств;
- безумовний пріоритет здійснення заходів, спрямованих на збереження охорони здоров'я, підтримку нормальних умов її існування працівників, одержання науки та культурного розвитку;
- прийнятний ризик, тобто реалізація доступних заходів, спрямованих на захист працівників підприємств реального сектора економіки в ринковому середовищі і недопущення подолання граничних ситуацій.

Висловлюємо переконання, що необхідним є розгляд структурних компонентів соціогуманітарного виміру, що належать до складу механізму забезпечення соціальної безпеки підприємств. Охарактеризуємо основні з них.

1. Моніторинг є інформаційно-аналітичною системою спостережень за динамікою показників соціально-економічної безпеки, що ведеться в багатьох країнах світу [8]. Однак для України вона має особливе значення через те, що перехідна економіка характеризується низкою серйозних диспропорцій та суперечностей, гострою нестачею ресурсів і надмірною нестійкістю соціальних показників та соціогуманітарної складової в тому числі. У зв'язку з цим зростають роль і вимоги до державної статистики та підприємств, її об'єктивності, компетентності та масштабності охоплення об'єктів спостереження, якості інформації і тощо.

2. Діяльність щодо запобігання загрозам у соціогуманітарній складовій економічної безпеки підприємств та відшкодування завданих збитків, пов'язаних із перевищенням граничних значень за певними показниками безпеки.

3. Найважливіший структурний елемент механізму забезпечення економічної безпеки підприємств – діяльність підприємницьких структур з виявлення й убезпечення від внутрішніх і зовнішніх загроз для соціогуманітарної сфери.

Тому ключова роль держави та підприємств полягає передусім у поданні вектора забезпечення економічної безпеки, системи узгоджених цілей, які б розділялися всіма суб'єктами господарювання як цілі здійснення власної соціогуманітарної та економічної діяльності. Базою таких регулятивних впливів виступає узгодження соціально-економічних інтересів підприємств. Саме узгодження інтересів є основою побудови механізму забезпечення соціальної безпеки підприємств, його

найважливішим принципом.

Нині функціонування механізму забезпечення соціальної безпеки підприємств досить часто розглядається з погляду необхідності забезпечення економічного розвитку як найактуальнішого імперативу соціогуманітарної складової.

Зазначимо також, що механізм забезпечення соціальної безпеки підприємств розглядають за такими рівнями:

Стратегічний рівень. Полягає в ліквідації соціальних суперечностей або, щонайменше, їх локалізації та послабленні. Цей рівень характеризується виробленням системоформуючих соціально-економічних рішень підприємств, що відбиваються в стратегіях, перспективних програмах забезпечення соціальної безпеки та є основою побудови економічної безпеки підприємств.

Тактичний рівень. Полягає у вирішенні завдань, пов'язаних із ліквідацією конкретних видів загроз або запобіганням їх впливу на соціальну сферу. Охоплює комплекс превентивних щодо зміцнення економічної безпеки підприємств заходів та ефективного управління соціогуманітарними складовими.

Оперативний рівень. На цьому рівні функціонування механізму забезпечення соціальної безпеки підприємств має знаходити вираження в ліквідації наслідків загроз і негативних впливів, відшкодуванні завданих збитків. Цей рівень містить у собі комплекс оперативних заходів забезпечення безпеки соціогуманітарної сфери підприємницьких структур [2].

5. Висновки і перспективи подальших досліджень.

Резюмуючи вище описане, слід відзначити, що забезпечення соціальної безпеки підприємств перетворюється у визначальний комплекс заходів, спрямованих на: запобігання всього спектру соціогуманітарних та економічних загроз економічної безпеки підприємства з погляду стану, поведінки та настроїв працівників; інтенсивне формування достойної заробітної плати як гаранта економічної стабільності на ґрунті розширення адаптаційних можливостей; охорони здоров'я як визначального соціального інституту; державний протекторат прожиткового мінімуму, який би забезпечував громадянам споживання на рівні простого відтворення; державні гарантії мінімальних заробітної плати, пенсій, виплат і забезпечення умов їхнього зростання, посилення тенденцій самозабезпечення працівників підприємств високої соціальної мобільності висхідного характеру.

Author details (in Russian)

Теоретические аспекты безопасознания в условиях предприятий (Аспекты фундаментальных угроз в системном социогуманитарном пространстве)

Оксана Вивчар

Тернопольский национальный экономический университет,

ул. Львовская, 11., г. Тернополь, 46400, Украина

e-mail: o.vivchar84@gmail.com

к.э.н., доцент кафедры экономической безопасности и финансовых расследований

Аннотация. В статье установлено, что в современных условиях макроэкономической нестабильности одним из важнейших рычагов укрепления социальной безопасности предприятий является активное воздействие на эти процессы социогуманитарного пространства и выявления соответствующих угроз. В контексте посткризисного восстановления предложен комплекс мер по обеспечению

социальной безопасности предприятий в системе социогуманитарного измерения.

Ключевые слова: экономическая безопасность предприятий, социальная безопасность предприятий, социогуманитарный пространство, социогуманитарные факторы, механизм социальной безопасности, критерии оценки социальной безопасности, показатели оценки социальной безопасности предприятий.

Author details (in English)

Theoretical aspects of security studies under enterprises conditions (Fundamental threats in system social and humanitarian space)

Oksana Vivchar

Ternopil National Economic University,
56, Lvivska str., Ternopil, 46400, Ukraine

e-mail: o.vivchar84@gmail.com

Ph.D., Assoc. Prof., Department of Economic Security and Financial Investigations

Abstract. The paper found that under current unstable macroeconomic conditions one of the most important instruments to enhance the social security of companies is active influence of modern social and humanitarian space on these processes and certain threats identification. Within the context of post-crisis recovery the set of measures to ensure the social security system of companies in socio-humanitarian dimension system is proposed.

Keywords: economic security of enterprises, social security of enterprises, social and humanitarian space, social and humanitarian factors, mechanism of social security, social security evaluation criteria, indicators for assessing the companies social security.

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17voissp.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Vivchar, O. (2017). Teoretychni aspekty bezpekoznavstva v umovakh pidpriemstv (Fundamentalni zahrozy v systemnomu sotsiohumanitarnomu prostori) [Theoretical aspects of security studies under enterprises conditions (Fundamental threats in system social and humanitarian space)]. *Socio-Economic Problems and the State*. 16 (1), 24-31.

<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17voissp.pdf>

Використана література:

1. Андрушків Б.М. Економічна та майнова безпека підприємства та підприємництва. Антирейдерство: [монографія] / Б.М. Андрушків, І.П. Вовк, Ю.Я. Вовк, В.П. Паляниця та ін. – Тернопіль: Тернограф, 2012. – 456 с.
2. Афоніна О. Соціальна безпека: проблеми становлення соціального партнерства в Україні / О. Афоніна // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2011. – № 4. – С. 241-249.
3. Вівчар О.І. Соціальна безпека: [Навчальний посібник] / О.І. Вівчар, А.П. Колесніков – Тернопіль: ФО-П Шпак В. Б., 2015 – 146 с.
4. Вівчар О.І. Специфіка управління системою фінансово-економічної безпеки бізнесу в умовах турбулентності економічних процесів / О.І. Вівчар // Галицький економічний вісник – 2015. – № 2 (49). – с. 106–111.
5. Іляш О.І. Ідентифікація змісту та ранжування загроз системі соціальної безпеки / О.І. Іляш // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 2. – С. 118-128.

6. Семіотика вирішення проблем ресурсно-економічної безпеки [О. Руда, В. Паляниця, О. Погойдак, І. Шпильовий, Л. Малюта] – Тернопіль: ТОВ «Тернограф», 2013. – 306 с.
7. Франчук В. Теорія безпеки соціальних систем: підручник: / В. І. Франчук. – Львів: ЛьВДУВС, 2016. – 216 с.
8. Храпкина В.В. Концепція стратегії вивода підприємства в зону безпального функціонування в контексті забезпечення його фінансової безпеки // Економічний форум: науковий журнал / Луцький національний технічний університет, 2011. – № 3. – с. 366-374.

References

1. Andrushkiv, B.M. (2012). *Ekonomichna ta mainova bezpeka pidpriemstva ta pidpriemnytstva. Antyreiderstvo: [monografii]* = Ternopil: Ternohraf – 456.
2. Afonina, O. (2011). *Sotsialna bezpeka: problemy stanovlennia sotsialnoho partnerstva v Ukraini* = Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy, № 4, 241-249.
3. Vivchar, O.I. (2015). *Sotsialna bezpeka: [Navchalnyi posibnyk]* = Ternopil: FO-P Shpak V. B., 146.
4. Vivchar, O.I. (2015). *Spetsyfika upravlinnia systemoiu finansovo-ekonomichnoi bezpeky biznesu v umovakh turbulentnosti ekonomichnykh protsesiv* = Halytskyi ekonomichni visnyk, № 2 (49), 106–111.
5. Iliash, O.I. (2012). *Identyfikatsiia zmistu ta ranzhuvannia zahroz systemi sotsialnoi bezpeky* = Ekonomika i prohnouzuvannia, № 2, 118-128.
6. *Semiotyka vyrishennia problem resursno-ekonomichnoi bezpeky*, (2013) [O. Ruda, V. Palianytsia, O. Pohoidak, I. Shpylovyi, L. Maliuta] = Ternopil: TOV «Ternohraf», 306.
7. Franchuk, V. (2016). *Teoriia bezpeky sotsialnykh system: pidruchnyk: / V. I. Franchuk. – Lviv: LvDUVS, 2016. – 216 s.*
8. Khrapkyna, V.V. (2011). *Kontseptsyia stratehyy vuvoda predpriatya v zonu bezopasnoho funktsyonyrovanyia v kontekste obespechenyia eho fynansovoi bezopasnosti* [Ekonomichni forum: naukovyi zhurnal] = Lutskyi natsionalnyi tekhnichniy universytet, № 3, 366-374.

© 2017 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

